

Budsjett og økonomiplan 2025-2028

VEDTATT AV REPRESENTANTSKAPET 02.12.24

1. Innhold

1. Innhold	1
2. Representantskapets vedtak	2
3. Brann- og redningssjefens innledning	4
4. Om budsjettdokumentet	5
5. Budsjettprosess.....	5
6. Budsjettforutsetninger.....	5
7. Gevinstrealisering	6
8. KOSTRA.....	6
9. Driftsbudsjettet.....	8
1.1. Driftsinntekter	8
1.2. Driftsutgifter	11
1.3. Brutto driftsresultat.....	12
1.4. Finansposter	12
1.5. Netto driftsresultat.....	12
1.6. Disponering av driftsresultatet.....	13
10. Investeringsbudsjettet	14
2.1. Investeringsprosjekter.....	14
2.2. Finansiering av investeringene	16
2.3. Gjeldsutvikling	16

2. Representantskapets vedtak

1. Driftsbudsjett og økonomiplan for perioden 2025-2028 vedtas etter følgende tabell:

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftsinntekter						
Overføringer og tilskudd fra andre	-167 533	-190 525	-199 775	-199 909	-200 527	-200 484
Salgs- og leieinntekter	-5 078	-7 115	-6 070	-6 320	-6 320	-6 320
Sum driftsinntekter	-172 611	-197 640	-205 845	-206 229	-206 847	-206 804
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	106 650	112 421	116 399	116 237	116 137	115 665
Sosiale utgifter	22 822	31 358	32 214	32 169	32 141	32 010
Kjøp av varer og tjenester	32 718	32 515	31 600	31 000	31 000	31 000
Overføringer og tilskudd til andre	4 959	7 119	7 100	7 100	7 100	7 100
Avskrivninger	9 439	10 187	14 788	15 840	16 700	17 490
Sum driftsutgifter	176 588	193 600	202 101	202 345	203 078	203 265
Brutto driftsresultat	3 977	-4 040	-3 744	-3 883	-3 770	-3 538
Finansposter						
Renteinntekter	-1 913	-1 500	-1 500	-1 000	-1 000	-1 000
Renteutgifter	2 634	9 689	10 114	9 955	9 906	9 490
Avdrag på lån	2 966	7 949	9 708	10 581	11 166	11 756
Netto finansutgifter	3 687	16 138	18 321	19 536	20 072	20 245
Motpost avskrivninger	-9 439	-10 187	-14 788	-15 840	-16 700	-17 490
Netto driftsresultat	-1 776	1 911	-211	-187	-397	-783
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	50	100	100	100	100	100
Avsetninger til bundne driftsfond	527	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-27	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	1 226	17	111	87	297	683
Bruk av disposisjonsfond	0	-2 028	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0

2. Investeringsbudsjett og økonomiplan for perioden 2025-2028 vedtas etter følgende tabell:

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	159 335	65 757	23 500	10 700	13 600	4 320
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	49	100	100	100	100	100
Sum investeringsutgifter	159 385	65 857	23 600	10 800	13 700	4 420
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	25 284	12 600	4 500	1 900	2 700	900
Tilskudd fra andre	25 706	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	734	950	0	1 400	700	0
Bruk av lån	100 000	59 817	19 000	7 400	10 200	3 420
Sum investeringsinntekter	151 725	73 367	23 500	10 700	13 600	4 320
Overføring fra drift	50	100	100	100	100	100
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	-7 610	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	50	-7 510	100	100	100	100
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-7 610	0	0	0	0	0

3. Lånoptak for 2024 vedtas etter følgende tabell:

Tall i 1000 kroner

Lånoptak 2025	19 000
Lånoptak 2026	7 400
Lånoptak 2027	10 200
Lånoptak 2028	3 420

3. Brann- og redningssjefens innledning

Stortingsmeldinger innenfor brann- og redningsområdet og samfunnssikkerhet peker på mer forpliktende beredskapssamarbeid på tvers av kommunegrenser. Det er også forventinger om at brann- og redningstjenesten i større grad jobber med samfunnssikkerhet og støtter våre eiere i kommuneorganisasjonen. Brannvesenet er førstelinjeberedskapen i lokalsamfunnet og skal kunne håndtere et bredt spekter av hendelser og innsatser samt trygge befolkningen. Det er ingen tvil om at vi er inne i mer utfordrende tider enn det vi har sett tidligere.

Globalisering og stadige endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen påvirker i stor grad det nasjonale trusselbildet og gir sikkerhetspolitiske utfordringer. Tradisjonelle skillelinjer mellom fred, krise og væpnet konflikt er blitt mindre tydelige. Dette stiller større krav til robusthet hos aktørene i totalforsvaret, og det sivil-militære samarbeidet får økt betydning. Brann- og redningsvesenet inngår som en del av Norges totalforsvar og vil bli berørt av det sikkerhetspolitiske klimaet.

Dette skaper forventinger til brannvesenet som har fått utvidet sin oppgave- og tjenesteportefølje. Det merkes også en trend med skjerpene krav fra myndigheter og særlig søkelyset på klima- og miljøutfordringer. Det er også et særskilt fokus på helse, miljø og sikkerhet (HMS) både innad og utad av organisasjonen. Dette krever et utstrakt og godt samvirke som fordrer samarbeid, samordning og samhandling.

Det er viktig med et godt budsjett- og økonomidokument som gjenspeiler de utfordringer som brann- og redningstjenesten står ovenfor i årene som kommer. Budsjett og økonomiplanen legges frem etter føringer i vedtatt selskapsavtale og eierstrategi. Planen er gjennomarbeidet og laget med mest mulig realisme og presisjon. Dette er viktig for at selskapet skal ha en mest mulig forutsigbar og fremtidsrettet økonomihåndtering. Budsjettet skal gi selskapet tilstrekkelige rammer til å levere gode beredskapstjenester til befolkningen i Grenland.

De siste årene har vært krevende med etablering og bygging av selskapet, ny brannstasjon i Bamble, pandemi og noen store hendelser i våre eierkommuner. I tillegg har renteøkning, prisvekst og lønnsoppgjør/sentrale avtaler vært utslagsgivende i økonomien. Det er de siste årene gjort en stor innsats for å effektivisere og skape synergier i den nyetablerte organisasjonen. Det er derfor gledelig å se at selskapet allerede har greid å imøtekomme forventninger om stordriftsfordeler og innsparinger innenfor oppsatte rammer (se kapittel 6 om gevinstrealisering).

Brann- og redningssjefen har utarbeidet et budsjett og en økonomiplan for 2025-2028 som skal gjenspeile utfordringene vi står ovenfor i tiden fremover. Grenland brann og redning IKS skal samtidig være aktiv bidragsyter og jobber etter rammer gitt av våre eierkommuner. Brann- og redningssjefen har iverksatt flere tiltak for at vi skal være kosteffektive, samtidig som vi realiserer en organisasjon som løser samfunnsoppdraget i en litt mer utfordrende tid. Vi er opptatt av nærhet til våre eiere, og har fokus på å kjøpe og leie tjenester fra våre kommuner. Totalt sett får eierkommunene i GBR nærmere 13 millioner tilbake fra IKS-et i 2025.

Med stort fokus på økonomistyring fremover mener vi at dette er et realistisk budsjett, samtidig som vi yter gode beredskapstjenester for våre eierkommuner.

Morten Meen Gallefos
Brann- og redningssjef

4. Om budsjettdokumentet

Budsjett- og økonomiplan 2025-2028 er satt opp i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper. Det er basert på de budsjettprinsipper som følger av kommuneloven og forskrifter for kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper.

Budsjettdokumentet skal inneholde både en fireårig økonomiplan og et årsbudsjett for kommende budsjettår. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og kapitalbudsjett. I dette dokumentet er årsbudsjettet for 2025 vist som det første året i økonomiplanen.

Årsbudsjettet og økonomiplanen skal vise representantskapets prioriteringer og bevilgninger, og de målene og premissene som årsbudsjettet og økonomiplanen bygger på. De skal også vise utviklingen i selskapets økonomi, gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Budsjett og økonomiplan for 2025-2028 bygger på vedtatt selskapsavtale og erfaringstall fra siste driftsår. Alle tall presenteres i 2025-kroner, og alle tabeller i dokumentet inneholder tall i hele tusen kroner. Inntekter og positive resultater presenteres med minus som fortegn.

5. Budsjettprosess

Det er representantskapet selv som vedtar selskapets budsjett og økonomiplan, og eventuelle endringer i disse. Brann- og redningssjefen legger frem sitt budsjettforslag for styret, som igjen fremmer forslag for representantskapet. Representantskapet gjør endelig budsjettvedtak for perioden 2025-2028 i sitt møte 2. desember.

Basert på IKS-loven, selskapsavtalen og eierstrategien er selskapets årlige budsjettprosess slik:

1. Styret vedtar rammer for budsjettprosessen (grovbudsjett) i august.
2. Kontaktmøte/koordinering av tilskuddsnivå blant rådmenn tidlig høst.
3. Styrets budsjettforslag etter statsbudsjettet i oktober.
4. Rådmennenes budsjettforslag til by- og kommunestyrene i oktober/november.
5. Representantskapet vedtar endelig budsjett for selskapet i november/desember.
6. By- og kommunestyrene vedtar kommunens budsjett i desember, hvor tilskuddsnivå = vedtak i representantskapet.

6. Budsjettforutsetninger

Beregningene bak dette budsjettdokumentet bygger på følgende forutsetninger:

- Deflator er beregnet etter anslag i statsbudsjettet for 2025 med 4,1 %
- Lønnsveksten er i henhold til samme dokument beregnet til 4,5 %
- Basert på dagens rente på selskapets lån, samt en forventning om rentenedgang på sikt, er rentekostnadene i økonomiplanperioden estimert til 5,0 %.
- Pensjonskostnaden er estimert til 13,0 %

7. Gevinstrealisering

Formålet med opprettelsen av et felles brann- og redningsvesen i Grenland var bedre beredskap, men det ligger likevel forventninger om stordriftsfordeler og innsparinger på sikt. Tabellen under viser hva selskapet allerede har tatt inn av merkostnader i budsjettet, uten økte rammer fra eierkommunene.

	Dekket innenfor egen ramme	Fra budsjettår
Deflator første to driftsår	2,0 mill.	2021/2022
Økt tillegg for ubekvem arbeidstid	2,6 mill.	2023
Renteøkning/fortsatt høy rente	0,5 mill.	2024
Innføring av minimumsavdrag	2,0 mill.	2024
Sum	7,1 mill.	

Tabell nr. 1, Innsparinger 2021-2024

I tillegg til tallene ovenfor sparer selskapet eierkommunene for økte kostnader knyttet til skjerpede krav innen brann og redningstjenesten. Her kan det blant annet nevnes krav til å etablere egen overordnet vaktberedskap for hver kommune, utarbeidelse av styrende dokumenter, krav til trykktesting og kontroll av slanger, diverse HMS-krav, vask og depot av brannbekledning, diverse reserveutstyr og lagerkapasitet. Kommunene har også synergier innenfor det forebyggende arbeidet, med større fagmiljø og tilgang til spesialisttjenester som gir effektive tjenester.

Det er særlig fire områder hvor selskapet i kommende 4-årsperiode vil søke å oppnå ytterligere gevinstrealisering:

- Optimalisering av antall kjøretøy, både tyngre biler og småbiler.
- Gjennomgang av mengde beredskapsutstyr og materiell samlet for selskapet.
- Helhetlige beredskapsvurderinger både ved hendelser og ved ordinær bemanning bør på sikt kunne redusere bruk av overtid ved den enkelte stasjon.
- Felles avtaler og innkjøp av materiell, utstyr og forbruksprodukter på tvers av stasjonene.

8. KOSTRA

Tabellen på neste side viser endelige KOSTRA-tall hos SSB i perioden 2021-2023 for de største brannvesenene i landet. For kommuner som samarbeider, enten i IKS eller på andre måter, er tallene for alle eierkommunene slått sammen på en linje. Dette for best å kunne sammenligne oss med andre IKS'er. Tabellen er utarbeidet av Vestfold Interkommunale brannvesen (VIB).

Selv om Kragerø og Skien ikke har vært med i GBR alle år, og Siljan enda ikke er blitt medeier, er alle kommunene tatt med i tallene for GBR for å få rett sammenligningsgrunnlag fra år til år.

GBR ligger ganske nøyaktig på landsgjennomsnittet for kostnader til brann og redning til tross for den store risikoregionen. Hvis vi sammenligner oss med landet uten Oslo ligger vi litt under landsgjennomsnittet.

Utviklingen over år viser at GBR holder kostnadsnivået, mens øvrige kommuner ser ut til å øke.

Grenland er Norges største risikoregion når det gjelder storulykkebedrifter og farlig gods på sjø, noe som tilsier høye KOSTRA-tall knyttet til beredskap.

Brannvesen	KOSTRA-funksjon 338 og 339		
	Netto driftsutgifter per innbygger		
	2021	2022	2023
Setesdal IKS	2 378	2 311	2 573
Nordmøre og Romsdal IKS	1 466	1 546	1 579
3006 Kongsberg	1 305	1 406	1 557
Midt-Hedmark IKS	1 185	1 251	1 408
Salten IKS	1 249	1 317	1 372
3001 Halden	1 079	1 248	1 367
Østre Agder	1 124	1 152	1 332
Ålesund KF	1 204	1 214	1 319
3007 Ringerike	1 081	1 153	1 270
3403 Hamar	879	925	1 242
Brannvesen Sør IKS	972	1 088	1 237
1106 Haugesund	1 107	1 290	1 161
Haugaland IKS	1 172	1 259	1 155
Landet uten Oslo	986	1 051	1 146
3405 Lillehammer	913	1 037	1 128
Grenland brann og redning IKS	1 106	1 107	1 112
0 Hele landet	946	1 017	1 109
Øvre Romerike IKS	852	904	1 093
3407 Gjøvik	899	916	1 034
Indre Østfold IKS	835	901	1 012
Trøndelag IKS	872	923	1 005
Nedre Romerike IKS	794	899	1 005
Asker og Bærum IKS	829	832	993
Fredrikstad	827	884	991
3003 Sarpsborg	848	899	980
Follo IKS	704	855	965
4601 Bergen	840	851	951
3805 Larvik	847	824	934
Mosseregionen/MOVAR IKS	748	854	932
3411 Ringsaker	791	858	929
Vestfold interkommunale IKS	776	821	920
5401 Tromsø	690	781	911
0301 Oslo	677	785	863
Kristiansandregionen IKS	702	831	852
Drammensregionen IKS	753	742	797
3804 Sandefjord	667	752	777
Rogaland IKS	740	741	729

Tabell nr. 2, KOSTRA-tall 2021-2023

9. Driftsbudsjettet

Tabell nr. 1 viser forslag til driftsbudsjett for perioden 2025-2028 sortert på typer av inntekter og utgifter. Referansekolonnen i grått viser budsjett for 2024.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftstilskudd	-157 086	-165 546	-165 614	-166 117	-166 117
Selvkostinntekter	-26 321	-27 129	-27 194	-27 310	-27 267
Andre inntekter	-7 115	-6 070	-6 320	-6 320	-6 320
Momskompensasjon	-7 119	-7 100	-7 100	-7 100	-7 100
Sum inntekter	-197 640	-205 845	-206 229	-206 847	-206 804
Lønn og sosiale utgifter	143 779	148 613	148 405	148 278	147 676
Faste driftskostnader	20 975	22 250	22 250	22 250	22 250
Variable driftskostnader	11 540	9 350	8 750	8 750	8 750
Momskostnad	7 119	7 100	7 100	7 100	7 100
Avskrivninger	10 187	14 788	15 840	16 700	17 490
Sum driftsutgifter	193 600	202 101	202 345	203 078	203 265
Brutto driftsresultat	-4 040	-3 744	-3 883	-3 770	-3 538
Renteinntekter	-1 500	-1 500	-1 000	-1 000	-1 000
Renteutgifter	9 689	10 114	9 955	9 906	9 490
Avdrag på lån	7 949	9 708	10 581	11 166	11 756
Netto finansutgifter	16 138	18 321	19 536	20 072	20 245
Motpost avskrivninger	-10 187	-14 788	-15 840	-16 700	-17 490
Netto driftsresultat	1 911	-211	-187	-397	-783

Tabell nr. 3, Driftsbudsjett fordelt på typer av inntekter og utgifter

1.1. Driftsinntekter

Driftstilskudd fra eierkommunene

Årlig driftstilskudd fra eierkommunene fastsettes av representantskapet i henhold til bestemmelsene i selskapsavtalens § 2-3. Driftstilskuddet reguleres årlig med kommunal deflator fra vedtatt statsbudsjett. Eventuelle andre endringer i driftstilskuddet skal fremmes som egen sak i eierkommunene før de innarbeides i selskapets budsjett og økonomiplan.

Årets statsbudsjett ble fremlagt mandag 7. oktober, og ga en deflator for 2025 på 4,1 %.

Fra og med 2025 er inntekter fra Siljan kommune lagt inn som driftstilskudd i stedet for salgsinntekt. Dette som følge av at kommunen ser ut til å bli medeier i selskapet fra 1. januar 2025.

Beregnet driftstilskudd for årene 2025-2028 er lagt inn i 2025-tall, og vises i tabellen under.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Bamble	22 711	23 643	23 643	23 643	23 643
Drangedal	6 621	6 892	6 892	6 892	6 892
Kragerø	17 908	18 642	18 642	18 642	18 642
Porsgrunn	59 214	61 642	61 642	61 642	61 642
Siljan		2 124	2 124	2 124	2 124
Skien	50 631	52 603	52 672	53 174	53 174
Sum	157 086	165 546	165 614	166 117	166 117

Tabell nr. 4, Driftstilskudd fra eierkommunene

Tilbakebetaling til eierkommunene

Eierkommunene yter driftstilskudd til selskapet, men med unntak av Siljan får alle noe igjen for dette. Fra noen av eierkommunene kjøper selskapet tjenester, og til de fleste betaler vi for leie av lokaler. Estimert tilbakebetaling til eierkommunene i budsjett for 2025 er 12,6 millioner kroner.

Kommune	Sum	Husleie	Kjøp av tjenester
Porsgrunn	6 180	4 035	2 145
Skien	4 080	4 080	0
Kragerø	1 050	1 050	0
Bamble	730	0	730
Drangedal	540	540	0
Siljan	0	0	0
Sum	12 580	9 705	2 875

Tabell nr. 5, Hva kommunene får tilbake

Selvkostinntekter

Selskapet utfører tjenester innen feiing og tilsyn for eierkommunene. Feiing og tilsyn er et selvkostområde, som betyr at alle utgifter kan dekkes inn gjennom gebyrinntekter. Budsjettet på området er basert på erfaringstall fra selskapets første driftsår, samt videre planer. Inntekter på selvkostområdet skal dekke disse utgiftene.

Det er kommunene selv som krever inn gebyr for feiing og tilsyn fra sine innbyggere. Selskapet fakturerer den enkelte eierkommune basert på kostnader knyttet til disse oppgavene. Det gjøres årlig avregning på første faktura etter regnskapsavleggelsen, sånn at et eventuelt avvik mellom selvkostregnskapet og hva som er fakturert korrigeres. På denne måten vil et eventuelt selvkostfond bli liggende i eierkommunen og ikke i selskapet.

Det er utarbeidet en selvkostkalkyle for 2025, som beregner gebyrnivå for den enkelte kommune og den enkelte abonnent (helårs- og fritidsboliger). Denne kalkylen er delt med eierkommunene, og kan brukes i deres budsjetter som grunnlag for kommunale avgifter.

Tabell nr. 6 viser en oppstilling av utgiftene på feiing og tilsyn, som igjen danner grunnlaget for selvkostinntektene.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Lønnskostnader	18 124	19 614	19 614	19 614	19 614
Driftskostnader	4 299	4 078	4 078	4 078	4 078
Finanskostnader	3 898	3 437	3 503	3 618	3 575
Sum kostnader selvkost	26 321	27 129	27 194	27 310	27 267
Sum inntekter selvkost	-26 321	-27 129	-27 194	-27 310	-27 267

Tabell nr. 6, Grunnlag for selvkostinntekter

Andre inntekter

Selskapets øvrige inntekter kommer fra salg av tjenester, samt refusjoner fra andre. Dette er en liten post i budsjettet, da tjenester innenfor brann og redning i hovedsak ytes gratis. Budsjettbeløpene er basert på erfaringstall.

Fra 2026 er de lagt inn en økning i inntekten fra nytt kommunalt oppgavefelleskap for klima og miljøberedskap på 0,5 millioner kroner. Dette er med bakgrunn i økt arbeid med miljørisikoanalyser og nødvendig arbeid med vedlikehold og administrasjon. Denne økningen forutsetter vedtak i representantskapet i oppgavefelleskapet.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Alarminntekter	2 750	3 800	3 800	3 800	3 800
Kommunalt oppgavefelleskap	1 210	1 000	1 500	1 500	1 500
Salg av tjenester	2 605	920	920	920	920
Andre inntekter	550	350	100	100	100
Andre inntekter	7 115	6 070	6 320	6 320	6 320

Tabell nr. 7, Andre inntekter

Momskompensasjon

GBR driver kompensasjonsberettiget virksomhet. Det vil si at vi får kompensert momsutgiftene våre på de driftsartene der det er aktuelt. Inntekten tilsvarer momskostnad under driftsutgifter.

Som følge av endret tolkning av merverdiavgiftsregelverket faller også selvkostområdet inn under reglene for momskompensasjon. Endringen gjennomføres fra november 2024, og er tatt med i budsjettet for 2025. Dette har ingen kostnadmessig konsekvens for selskapet, da selvkostområdet tidligere var omfattet av det ordinære merverdiavgiftssystemet.

1.2. Driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter

Lønnsbudsjettet er satt opp med bakgrunn i faktisk lønn for alle ansatte, samt forventet lønnsoppgjør for 2025. Basert på statsbudsjettets prognoser om lønnsvekst på 4,5 % i 2025 er kostnad for lønnsoppjøret beregnet til 3 millioner kroner.

Det er ingen vesentlige endringer i lønnsbudsjettet fra 2024 til 2025, ut over lønnsoppjøret. Det er lagt inn noe innsparing i perioden som følge av naturlig avgang.

Det er vanskelig å budsjettere eksakt på overtidskostnader. Det er ikke tatt høyder større eller langvarige hendelser, men erfaringstall basert på normalt sykefravær og permisjoner. Når bemanningen er lovbestemt og regulert gjennom vedtatt brannordning må det meste av fravær dekkes av overtid. Vi vil fortsette arbeidet med å se på bruk av vikarer, turnusoppsett, ferieavvikling og andre rutiner for å redusere overtidsbruk.

Faste driftskostnader

I tabell nr. 3 er øvrige driftsutgifter splittet i faste og variable kostnader. Faste kostnader er for eksempel husleie, strøm og renhold, kjøp av administrative tjenester, tilskudd til Kommunalt oppgavefelleskap for klima- og miljøberedskap og Røde Kors, IT-lisenser, drift av nødnett-terminaler etc. Dette er kostnader selskapet i svært liten grad kan påvirke.

I byggingen av selskapet har det vært et poeng å sørge for at eierkommunene får mest mulig igjen for eierskapet. I stedet for å kjøpe tjenester i privatmarkedet har vi derfor inngått avtale med Porsgrunn kommune om kjøp av administrative tjenester, og med Bamble kommune om renhold på ny brannstasjon.

Variable driftskostnader

Under variable driftskostnader tar drivstoffutgifter og drift og vedlikehold av brannbiler mer enn 1/3 av budsjettet, mens resten går til arbeidstøy, spesialutstyr, diverse forbruksmaterieell med mer.

Drift av brann- og redningstjeneste er kapitalkrevende, da det i stor grad kreves dyrt spesialutstyr som i mange tilfeller må kjøpes fra utlandet. Det er vesentlig etterslep på vedlikehold på alle brannstasjonene, og gammelt utstyr krever dyre reparasjoner. For eksempel har en brannbil en avskrivningstid på 20 år, noe som utfordrer driftsbudsjettet i mange år før det er tid for utskifting. Vi har vurdert å redusere avskrivningstiden (og dermed utskiftingstakten) på brannbiler til 15 år, men har foreløpig ikke funnet rom for det i budsjettet selv om vedlikeholdskostnadene da kunne blitt redusert.

Momskostnad

Dette er motposten til momsinnpekt omtalt under driftsinntekter. Beregningsgrunnlaget er 25 % av kompensasjonsberettigede utgiftsarter i budsjettet.

Avskrivninger

Investeringer gjort over kapitalbudsjettet avskrives i driftsbudsjettet. Størrelsen på avskrivningene reguleres i budsjettforskriftens § 3-4. Avskrivningene skal være lineære, og starte senest året etter at et anleggsmiddel er anskaffet. For brannstasjoner er avskrivningstiden 50 år, mens brannbiler har en avskrivningstid på 20 år.

I tillegg til å avskrive de nye investeringene i selskapet har vi også overtatt avskrivningskostnadene for anleggsmidlene som er overført fra eierkommunene. Dette gir vesentlig høyere avskrivningskostnader enn hva investeringsbudsjettet vårt skulle tilsi. Imidlertid har avskrivninger etter kommunale regnskapsprinsipper en post og en motpost. Utgiftsposten skal gjenspeile årlig verdireduksjon som følge av slitasje på bygninger og utstyr, men som følge av motposten lenger nede i budsjett-tabellene er nettoeffekten null.

1.3. Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat tilsvare forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter inklusive avskrivninger. Det vil si overskudd på årets drift før renter og avdrag.

1.4. Finansposter

Renteinntekter

Som følge av stort lån, samt at driftstilskudd fra eierkommunene utbetales fire ganger per år, har selskapet tidvis store beløp inntående i banken. Dette gir høye renteinntekter. Disse er estimert til om lag 1,5 millioner kroner i 2025, og synkende videre i økonomiplanperioden.

Renteutgifter

Selskapet har hatt et stort investeringsbudsjett i sine første driftsår, som følge av byggingen av ny brannstasjon i Bamble. Dette medfører høyt lån, med dertil hørende renter. Første driftsår tok vi opp lån med en rentesats på 1,5 %. Per oktober 2024 er rentesatsen vi oppnår, selv ved å gå ut i markedet og få tilbud fra ulike banker, på drøye 5 %. Vi har budsjettert med noe redusert rente utover i perioden.

Avdrag på lån

Økonomibestemmelsene i IKS-loven ble endret fra 1. januar 2024, slik at selskapet nå må beregne minimumsavdrag på lån. Minimumsavdrag beregnes som en funksjon av lånegjeld, bokført verdi av avskrivbare anleggsmidler og avskrivninger. Som følge av høy lånegjeld, i kombinasjon med at vi har fått overført anleggsmidler med kortere avskrivningstid fra eierkommunene, blir selskapets minimumsavdrag fra og med 2024 drøyt to millioner kroner høyere enn hva gjelda og avskrivningstiden på tilhørende anleggsmidler skulle tilsi. Det vil si at selskapet betaler ned sin gjeld på kortere tid, mens eierkommunene får lengre nedbetalingstid på gjeld tilhørende anleggsmidlene vi har fått.

Økt avdrag som følge av regelendringen er hensyntatt i økonomiplanen, jf. tabell nr. 1 som viser kostnadsøkninger selskapet har håndtert innenfor egen ramme.

Motpost avskrivninger

Her føres avskrivningskostnadene inn igjen, da avdrag på lån skal gjenspeile årlig verdireduksjon på investeringene.

1.5. Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Jf. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) er netto driftsresultat hovedindikator for økonomisk balanse i kommuneøkonomien. anbefalt nivå på netto driftsresultat som andel av netto driftsinntekter for kommunesektoren er på 1,75 %. Vi kan neppe bruke dette direkte som et måltall for et IKS, men det

illustrerer at vi bør tilstrebe et positivt driftsresultat slik at selskapet på sikt kan finansiere en del av investeringene uten å ta opp lån, og også bygge opp en buffer mot uforutsette hendelser.

1.6. Disponering av driftsresultatet

Etter kommunale regnskapsprinsipper kan selskapet ikke låne penger for å finansiere aksjer og andeler. Det vil si at kostnadene til årlige egenkapitalinnskudd til KLP må finansieres ved overføring av midler fra drifts- til kapitalregnskapet. En slik overføring gjøres av tilgjengelig driftsresultat. I økonomiplanperioden er det lagt opp til en årlig overføring på 0,1 millioner kroner til kapitalregnskapet, tilsvarende forventet utgift til KLP. Resterende positivt driftsresultat er planlagt overført til disposisjonsfond for å sikre buffer mot uforutsette utgifter jf. eierstrategien.

Tabellen under viser budsjettert utvikling i fondsbeholdning i økonomiplanperioden.

Tall i 1000 kroner

	<i>Prognose 2024</i>	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Disposisjonsfond per 01.01	3 637	1 626	1 737	1 824	2 121
Avsetning til disposisjonsfond	17	111	87	297	683
Bruk av disposisjonsfond	-2 028	0	0	0	0
Disposisjonsfond per 31.12	1 626	1 737	1 824	2 121	2 804

Tabell nr. 8, Fondsutvikling per 31.12

10. Investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet for Grenland brann og redning IKS bygger på 10-års utskiftningsplaner fra brannvesenene i eierkommunene. Alle planene er gjennomgått på nytt, og de er oppdatert med ny kunnskap om tilstanden på de driftsmidlene vi har, prisstigning på varer og tjenester osv. Basert på dette mener vi at årlig investeringsnivå i tabellen under er riktig. Utskiftingsplanene viser imidlertid behov for en ny båt og en stor bil kort etter utløp av denne planperioden.

Brannvesenet har behov for mye dyrt spesialutstyr som må kjøpes fra utlandet. Valutaendring som og generelt svak krone får derfor konsekvens for pris på biler og utstyr.

Investeringsrammene er oppdatert til 2025-priser, og alle beløp er oppgitt inkludert merverdiavgift. Dette som følge av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5, som sier at investeringsbudsjettet skal inneholde bruttobeløp.

Investeringsbudsjettet vedtas på et overordnet nivå, men tabellen under viser hvordan midlene er fordelt på ulike prosjekter.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Brannstasjon og bryggeanlegg, Bamble	10 000	0	0	0
Brannbiler og båter	10 160	4 400	11 600	0
<i>Båt i Kragerø (1999)</i>	<i>4 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Mannskapsbil i Skien (2008)</i>	<i>0</i>	<i>2 200</i>	<i>5 800</i>	<i>0</i>
<i>Tankbil Skien (2004)</i>	<i>6 160</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Mannskapsbil Porsgrunn (2004)</i>	<i>0</i>	<i>2 200</i>	<i>5 800</i>	<i>0</i>
Mindre biler og båter	600	2 800	0	0
<i>Innsatslederbiler (2018/2019)</i>	<i>0</i>	<i>2 200</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Småbiler (2015/2016)</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Biler og utstyr feier	600	1 500	0	2 200
<i>Feierbiler (2010/2014)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 200</i>
<i>Feierbåt</i>	<i>0</i>	<i>1 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Garasje Drangedal</i>	<i>600</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Diverse mindre prosjekter	2 140	2 000	2 000	2 120
Egenkapitalinnskudd KLP	100	100	100	100
Sum investeringer	23 600	10 800	13 700	4 420

Tabell nr. 9, Investeringsbudsjettet fordelt på prosjekter

2.1. Investeringsprosjekter

Brannstasjon og anlegg for sjørettet innsats i Bamble

Den nye brannstasjonen ble overtatt i januar 2024, men det gjenstår fortsatt noe arbeid knyttet til bryggeanlegg/anlegg for sjørettet virksomhet. Det er noe forskyvning sammenlignet med budsjettet for 2024.

Brannbiler og båter

I økonomiplanen er det lagt til grunn en ny tankbil i Skien i 2025. Nye mannskapsbiler i Porsgrunn og Skien er lagt inn i 2026 og 2027. Alle disse bilene vil være mer enn 20 år gamle på utskiftingstidspunktet, og krever allerede i dag mye dyrt vedlikehold.

Som følge av nye krav til båtførere er det behov for nye og mindre båter i Kragerø og i Bamble. Nødvendig utstyr og hensiktsmessig utforming gjør at dette er dyre båter. Brann- og redningssjefen har derfor prioritert ny båt i Kragerø i dette budsjettet. For å sikre båtberedskap i Bamble bygges den gamle båten om, og vil kunne brukes i flere år fremover. Ny båt i Bamble planlegges i 2029.

Kort etter denne økonomiplanperioden vil det være behov for nytt høydemateriell (lift eller stigebil) i Kragerø.

Mindre biler og båter

Det er i denne økonomiplanperioden har vi lagt opp til utskifting av en liten bil hvert år de første to årene. Dette er stasjonsbiler som brukes til frakt av personer og utstyr. I tillegg er det lagt opp til utskifting av to innsatslederbiler i 2026.

Bilene har en økonomisk levetid på rundt 10 år, men bør ideelt sett byttes ut vesentlig tidligere for å unngå de store driftskostnadene. Vi vurderer fortløpende muligheter for sambruk av biler mellom stasjoner og avdelinger, og ser også på muligheten for å kjøpe pent brukte biler i noen tilfeller.

Det foreligger ingen planer om anskaffelse av mindre båter i økonomiplanperioden.

Biler og utstyr, feier

Mot slutten av 2024 får vi levert nye feierbiler som erstatning for nesten alle de gamle bilene våre. At alle byttes ut i 2024 skyldes etterslep som følge av lang leveringstid. Det er derfor ikke behov for ytterligere utskifting av biler før i slutten av planperioden.

Prisen på feierbiler er om lag 1 million kroner per stykk. Den høye prisen skyldes strenge krav til HMS, blant annet sikkert skille mellom skitten og ren sone, som følge av kreftfare ved eksponering for sot og giftige stoffer. Ombygging for å tilfredsstille disse kravene utgjør en vesentlig del av prisen.

I Drangedal mangler vi garasje til feierbilen, og vil bygge dette sammen med Drangedal kommune. Det er stort behov for en ekstra feierbåt til bruk i skjærgården. Denne er lagt inn i budsjettet i 2026.

Diverse mindre prosjekter

Kostnadene på denne posten gjelder de første årene i økonomiplanperioden i hovedsak nødvendig utskifting av kommunikasjonsutstyr til røykdykking. Det ligger også inne en årlig pott til inventar og utstyr, og det er budsjettet med innkjøp av en ny Bjørnis i 2025.

Egenkapitalinnskudd KLP (Aksjer og andeler)

Alle organisasjoner med pensjon i KLP må betale et årlig egenkapitalinnskudd. Dette føres i kapitalregnskapet, men må finansieres med overføring fra drift.

2.2. Finansiering av investeringene

I denne økonomiplanen er det ikke lagt opp til egenfinansiering av investeringene ut over salg av gamle anleggsmidler. Rammene for det enkelte prosjekt er oppgitt inkludert merverdiavgift, slik at momskompensasjon vil inngå som en del av fellesfinansieringen. Ellers er investeringene tenkt finansiert ved bruk av lån. På sikt bør deler av årlig netto driftsresultat gå til finansiering av mindre investeringer.

Tabellen under viser planlagt finansiering av investeringene for perioden 2025-2028.

Tall i 1000 kroner

	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Sum finansieringsbehov	23 600	10 800	13 700	4 420
Bruk av lån	19 000	7 400	10 200	3 420
Momskompensasjon	4 500	1 900	2 700	900
Overføring fra drift	100	100	100	100
Salg av anleggsmidler	0	1 400	700	0
Sum finansiering	23 600	10 800	13 700	4 420

Tabell nr. 10, Finansiering av investeringene

Det er lagt til grunn at vi kan selge gamle biler ved kjøp av nye, men som følge av høy alder og begrenset marked for brannbiler vil salgssommene være lave.

2.3. Gjeldsutvikling

Selskapets gjeld vil i stor grad være knyttet til den nye brannstasjonen i Bamble, samt utskifting av større biler (ref. avsnitt om brannbiler). Vedtatt låneramme i selskapsavtalen er 230 millioner kroner.

I selskapsavtalen er det åpnet for at selskapet ved behov kan ta opp likviditetslån. Det er ikke lagt opp til dette i budsjettet.

Utviklingen i gjeld gjennom økonomiplanperioden er vist i tabellen under. Endelig lånoptak i 2024 ser ut til å bli lavere enn opprinnelig budsjettet, som følge av beholdning ubrukte lånemidler og forskyvninger i investeringsbudsjettet på grunn av leveringstid.

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2023	Prognose 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Gjeld per 01.01	66 692	163 726	192 983	202 276	199 095	198 129
Lånoptak	100 000	37 207	19 000	7 400	10 200	3 420
Avdrag	-2 966	-7 950	-9 708	-10 581	-11 166	-11 756
Gjeld per 31.12	163 726	192 983	202 276	199 095	198 129	189 793

Tabell nr. 11, Gjeldsutvikling per 31.12 i budsjettåret